

॥ త్రైత్తిరీయాపనిషత్ ॥

॥ శీక్షావల్లీ ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

శన్న్ మిత్రః శమ్వరుణః । శన్న్ భవత్వర్తమా । శన్న్ ఇన్న్ బ్రహ్మస్థతిః । శన్న్
విష్ణురుక్తమః । నమా బ్రహ్మణీ । నమస్తే వాయో । త్వమేవ ప్రత్యక్షమ్ బ్రహ్మసి ।
త్వామేవ ప్రత్యక్షమ్ బ్రహ్మ వదిష్యామి । రుతమ్ వదిష్యామి । సత్యమ్ వదిష్యామి ।
తస్మాదువతు । తద్వక్తారమవతు । అవతు మామ్ । అవతు వక్తారమ్ । ఓమ్
శాన్తిశాన్తిశాన్తిః ॥

1 ॥

శీక్షామ్ వ్యాఖ్యాన్యైమః । వర్తః స్వరః । మాత్రా బలమ్ । సామ సంతానః । ఇత్యుక్తః
శీక్షాధ్యాయః ॥

2 ॥

సహ నౌ యశః । సహ నౌ బీరహ్మవర్చసమ్ । అథాతస్సఽహితాయా ఉపనిషదమ్
వ్యాఖ్యాన్యైమః । పంచస్వధికరణేషు । అధిలోకమధిజ్యోతిషమధివిద్యమధి ప్రజమధ్యాత్మమ్ ।
తామహఽహితా ఇత్యా చక్షతే । అథాధిలోకమ్ । పృథివీ పూర్వరూపమ్ ।
ద్యౌరుత్తరరూపమ్ । ఆకాశస్సన్ధిః ॥

3 ॥

వాయుస్సన్ధానమ్ । ఇత్యధిలోకమ్ । అథాధిజ్యోతిషమ్ । అగ్నిః పూర్వరూపమ్ । ఆదిత్య
ఉత్తరరూపమ్ । ఆపస్సన్ధిః । వైద్యుతస్సన్ధానమ్ । ఇత్యధిజ్యోతిషమ్ । అథాధివిద్యమ్ ।

ఆచార్యః పూర్వరూపమ్ ॥

4 ॥

అస్తీవాస్యత్తరరూపమ్ । విద్యా సన్నిః । ప్రవచనః సన్ధానమ్ । ఇత్యధివిద్యమ్ ।

అథాధిప్రజమ్ । మాతా పూర్వరూపమ్ । పితోత్తరరూపమ్ । ప్రజా సన్నిః ।

ప్రజననః సన్ధానమ్ । ఇత్యధిప్రజమ్ ॥

5 ॥

అథాధ్యాత్మమ్ । అధరాహనుః పూర్వరూపమ్ । ఉత్తరాహనుత్తరరూపమ్ । వాక్సన్నిః ।

జిహ్వో సన్ధానమ్ । ఇత్యధ్యాత్మమ్ । ఇతీమా మహాసక్తహితాః । య ఏవమేతా ॥

మహాసక్తహితా వ్యాఖ్యాతా వేద । సన్ధీయతే ప్రజయా పశుభిః । బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన

సువర్ణేణ లోకేన ॥

6 ॥

యశ్చన్దసామ్ముషభో విశ్వరూపః । ఛన్దోభ్యో-ధ్యమ్ముతాధ్నమ్ముభూవ । స మేన్ద్రో మేధయా

స్పృణోతు । అమ్ముతస్య దేవధారణో భూయాసమ్ । శరీరమ్ మే విచర్షణమ్ । జిహ్వో మే ॥

మధుమత్తమా । కర్ణాభ్యామ్ భూరివిశ్రువమ్ । బ్రహ్మణః కోశోసిమేధయా పిహితః । శ్రుతమ్

మే గోపాయ । ఆవహన్తి వితన్వానా ॥

7 ॥

కుర్వాణా చీరమాత్మనః । వాసాఃసి మమ గావశ్చ । అన్నపానే చ సర్వదా । తతో మే

శ్రియమావహ । లోమశామ్ పశుభిస్సహ స్వాహా । ఆమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్వాహా ॥ 8 ॥

యశో జనే-సాని స్వాహా । శ్రీయాన్ వస్యసో-సాని స్వాహా । తన్వా భగ ప్రవిశాని స్వాహా ।

స మా భగ ప్రవిశ స్వాహా । తస్మిన్నహస్రశాఖే । నిభగా-హమ్ త్వయి మృజే స్వాహా ।

యథా--పః ప్రవతా--యన్తి । యథా మాసా అహర్జరమ్ । ఏవమ్ మామ్ బేరహ్మచారిణః ।

ధాతరాయన్తు సర్వతస్సాహా । ప్రతివేశో-సి ప్రమాభాహి ప్రమాపద్యస్వ ॥ 9 ॥

భూర్భువస్సువరితి వా ఏతాస్త్రస్త్రో వ్యాహృతయః । తాసాముహస్మై తామ్ చతుర్థిమ్ ।

మాహాచమ్యుః ప్రవేదయతే । మహ ఇతి । తద్బ్రహ్మ । స ఆత్మా । అజ్ఞాన్యన్యా దేవతాః ।

భూరితి వా ఆయమ్ లోకః । భువ ఇత్యన్తరిక్షమ్ । సువరిత్యసౌ లోకః ॥ 10 ॥

మహ ఇత్యాదిత్యః । ఆదిత్యేన వావ సర్వే లోకా మహీయన్తే । భూరితి వా అగ్నిః । భువ ఇతి

వాయుః । సువరిత్యాదిత్యః । మహ ఇతి చన్త్రమాః । చన్త్రమసౌ వావ సర్వాణి జ్యోతిఃషి

మహీయన్తే । భూరితి వా రుచః । భువ ఇతి సామాని । సువరితి యజూఃషి ॥ 11 ॥

మహ ఇతి బ్రహ్మ । బ్రహ్మణా వావ సర్వే వేదా మహీయన్తే । భూరితి వై ప్రాణః । భువ

ఇత్యపానః । సువరితి వ్యానః । మహ ఇత్యన్నమ్ । అన్నేన వావ సర్వే ప్రాణా మహీయన్తే ।

తా వా ఏతాశ్చతస్రశ్చతుర్థా । చతస్రశ్చతస్త్రో వ్యాహృతయః । తా యో వేద । స వేద బ్రహ్మ ।

సర్వే-స్మై దేవా బలిమావహన్తి ॥ 12 ॥

స య ఏషో-న్తర్మదయ ఆకాశః । తస్మిన్నయమ్ పురుషో మనోమయః । అముతో

వారణ్మయః । అన్తరేణ తాలుకే । య ఏషస్తన ఇవావలమ్భతే । సేన్త్రయోనిః । యత్రాసౌ

కేశాన్తో వివర్తతే । వ్యపోహ్య శీర్షకపాలే । భూరిత్యగ్నౌ ప్రతితిష్ఠతి । భువ ఇతి వాయౌ ॥ 13 ॥

సు॒వ॒రి॒త్యా॒ది॒త్యే॒ । మ॒హా॒ ఇ॒తి॒ బ్ర॒హ్మ॑ణి॒ । ఆ॒ప్నో॒తి॒ స్వా॒రా॒జ్యమ్॑ । ఆ॒ప్నో॒తి॒ మ॒న॑స॒స్ప॒తిమ్॑ ।
 వా॒క్ప॒తి॒శ్చ॒క్షు॒ష్ప॒తిః॑ । శ్రో॒త్ర॒ప॒తి॒ర్వి॒జ్ఞా॒న॒ప॒తిః॑ । ఏ॒తత్త॒తో భ॑వతి । ఆ॒కా॒శ॒శరీ॒రమ్ బ్ర॑హ్మ ।
 స॒త్యా॒త్మ ప్రా॒ణా॒రా॒మమ్ మ॑న॒ ఆన॑న్దమ్ । శా॒న్తి॒స॒మృ॒ద్ధమ॑మృ॒తమ్ । ఇ॒తి
 ప్రాచీ॑న॒యోగ్యోపా॑స్య ॥

14 ॥

పు॒థి॒వ్యస్త॑రి॒క్షమ్ ద్యౌర్ది॒శో-వా॑న్తర॒ది॒శాః । అ॒గ్ని॒ర్వాయు॑రా॒ది॒త్యశ్చ॑స్త్ర॒మా నక్ష॑త్రాణి । ఆ॒ప
 ఓ॒షధ॑యో వ॒నస్ప॑తయ ఆ॒కా॒శ ఆ॒త్మా । ఇ॒త్యధి॑భూతమ్ । అ॒థా॒ధ్యాత్మమ్ । ప్రా॒ణో
 వ్యా॒నో-పా॑న ఉ॒దా॒నస్స॑మా॒నః । చక్షు॑శ్చో॒త్రమ్ మ॒నో వాక్ । త్వక్ చ॒ర్మమా॑స॒సన్నా॒వా-స్థి
 మ॒జ్జా । ఏ॒తద॑ధి॒విధా॑య రు॒షిర॑వోచత్ । పా॒ఙ్క్తమ్ వా ఇ॒దః స॑ర్వమ్ । పా॒జ్ఞేనై॒వ
 పా॒ఙ్క్తస్సు॑ణోతీతి ॥

15 ॥

ఓ॒మి॒తి బ్ర॑హ్మ । ఓ॒మి॒తీద॑స॒ర్వమ్ । ఓ॒మి॒త్యేత॑ద॒నుక్రు॑తి హ స్మ వా అ॒ప్యోశ్చ॑వ॒యేత్యా॑శ్చవయన్తి ।
 ఓ॒మి॒తి సా॑మాని గాయన్తి । ఓ॒శోమి॑తి శస్త్రా॒ణి శ॑సన్తి । ఓ॒మి॒త్యధ్వ॑ర్యుఃప్రతిగ॒రమ్ ప్ర॑తిగృ॒ణాతి॑ ।
 ఓ॒మి॒తి బ్ర॑హ్మ ప్రసౌతి । ఓ॒మి॒త్యగ్ని॑హోత్రమ॒నుజా॑నాతి । ఓ॒మి॒తి బ్రా॑హ్మణఃప్రవక్ష్య॒న్నాహ
 బ్ర॒హ్మోపా॑ష్న॒వానీతి॑ । బ్ర॒హ్మోపా॑ప్నోతి ॥

16 ॥

రు॒తమ్ చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । స॒త్యమ్ చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । తప॑శ్చ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑
 చ । ద॒మశ్చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । శ॒మశ్చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । అ॒గ్నయ॑శ్చ
 స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । అ॒గ్నిహో॑త్రమ్ చ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । అ॒తిథి॑యశ్చ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑
 చ । మా॒నుషమ్ చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । ప్ర॒జా చ॑ స్వా॒ధ్యాయ॑ప్రవ॒చసే॑ చ । ప్ర॒జన॑శ్చ

స్వాధ్యాయప్రవచనే చ । ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనే చ । సత్యమితి సత్యవచా రాథీతరః ।

తప ఇతి తపోనిత్యః పౌరుషిష్టిః । స్వాధ్యాయప్రవచనే ఏవేతి నాకో మౌద్గల్యః । తద్ధి

తపస్తద్ధి తపః ॥

17 ॥

అహమ్ పుక్షస్య రేరివా । కీర్తిఃపుష్కమ్ గిరేరివ । ఊర్ధ్వపవిత్రో వాజినీవ స్వముతమస్మి ।

ద్రవిణక్షసవర్చసమ్ । సుమేధా అముతోక్షితః । ఇతి త్రిశక్కోర్వేదానువచనమ్ ॥

18 ॥

వేదమనూచ్యచార్యో-స్తీవాసినమనుశాస్త్రి । సత్యమ్ వద । ధర్మమ్ చర । స్వాధ్యాయాన్మా ప్రమదః ।

ఆచార్యాయ ప్రియమ్ ధనమాహుత్య ప్రజాతన్తుమ్ మా వ్యవచ్ఛేత్సీః । సత్యాన్న ప్రమదితవ్యమ్ ।

ధర్మాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । కుశలాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । భూత్యై న ప్రమదితవ్యమ్ ।

స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యామ్ న ప్రమదితవ్యమ్ ॥

19 ॥

దేవపితృకార్యాభ్యామ్ న ప్రమదితవ్యమ్ । మాతృదేవో భవ । పితృదేవో భవ । ఆచార్యదేవో భవ ।

అతిథిదేవో భవ । యాన్యనవద్యాని కర్మాణి । తాని సేవితవ్యాని । నో ఇతరాణి ।

యాన్యస్మాకకసుచరితాని । తాని త్వయోపాస్యాని ॥

20 ॥

నో ఇతరాణి । యే కే చాస్మచ్ఛ్రీయాకసో బ్రాహ్మణాః । తేషామ్ త్వయా--ససే న ప్రశ్వసితవ్యమ్ ।

శ్రద్ధయా దేయమ్ । అశ్రద్ధయా-దేయమ్ । శ్రీయా దేయమ్ । హ్రియా దేయమ్ । భియా

దేయమ్ । సవ్యిదా దేయమ్ । అథ యది తే కర్మవిచికిత్సా వా పుత్రవిచికిత్సా వా స్యాత్ ॥ 21 ॥

యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సమృగ్శిసః । యుక్తా ఆయుక్తాః । అలూక్షా ధర్మకామాస్సుః । యథా తే

తత్ర వర్తేరన్ | తథా తత్ర వర్తేథాః | అథాభ్యాఖ్యాతేషు | యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సమ్మర్శినః |

యుక్తా ఆయుక్తాః | అలూక్షా ధర్మకామాస్సయః | యథా తే తేషు వర్తేరన్ | తథా తేషు

వర్తేథాః | ఏష ఆదేశః | ఏష ఉపదేశః | ఏషా వేదోపనిషత్ | ఏతదనుశాసనమ్ |

ఏవముపాసితవ్యమ్ | ఏవముచైతదుపాస్యమ్ ||

22 ||

శన్న్ మిత్రశృమ్ వరుణః | శన్న్ భవత్యర్థమా | శన్న్ ఇన్న్ బ్రుహస్పతిః | శన్న్ విష్ణురుక్తమః |

నమో బ్రహ్మణే | నమస్తే వాయో | త్వమేవ ప్రత్యక్షమ్ బ్రహ్మసి | త్వామేవ ప్రత్యక్షమ్

బ్రహ్మవాదిషమ్ | రుతమవాదిషమ్ | సత్యమవాదిషమ్ | తన్మామవీత్ | తద్వక్తారమావీత్ |

ఆవీన్మామ్ | ఆవీద్యక్తారమ్ | ఓమ్ శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ||

23 ||

|| హరిః ఓ(3)మ్ ||

|| ఇతి శీక్షావల్లీ ||